

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פש"ר 16-01-16955 פלוני נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'
פש"ר 16-01-16972 אלמונית נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

לפני כבוד השופט עודד מאור

16.6.19

בעניין: פקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש], תש"ם-1980

ובעניין:
החייבים

1. א. ג. (החייב)
 2. א. ג. (החייבת)
- ע"י ב"כ עו"ד קובי ורטמן
(מטעם הסיוע המשפטי)

ובעניין:
המנהל המיוחד

רן מסיקה, עו"ד

ובעניין:

כונס הנכסים הרשמי
ע"י ב"כ עו"ד נוי זילברברג

פסק דין

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17

"צער עניים וחלישות דעתם של אביונים, שפלי רוח,
שקולים כנגד כמה מצוות"
הרב יוסף דב סולובייצ'יק, איש ההלכה, עמוד 80.

כללי

1. עניינו של פסק דין זה, הוא שאלת הפטרם של החייבים מחובות שקדמו לצווי הכינוס.
2. החייבים, אשה ואיש, נשואים זו לזה, הורים לשני קטינים, פנו לבית המשפט בבקשה למתן צו כינוס לנכסיהם ולהכריזם כפושטי רגל.
3. בראשית חודש פברואר 2016 ניתן צו כינוס לכל אחד מהם, ונקבע כי החייבים ישלמו סכום חודשי של 200 ₪ לאשה ו- 300 ₪ לאיש, היינו – סכום חודשי של 500 ₪ לתא המשפחתי. לימים, הועלה צו התשלומים ושב והופחת לסכום של 250 ₪ לחודש לכל אחד, החל מחודש ינואר 2019.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פש"ר 16-01-16955 פלוני נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'
פש"ר 16-01-16972 אלמונית נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

לפני כבוד השופט עודד מאור

16.6.19

- 1 4. במסגרת תצהיר ההסתבכות אותו צירף החייב לתיק ציין כי רוב החובות נוצרו
2 בשנות ה-90 של המאה הקודמת, בין היתר עת סייע להוריו בגין כלכלת הבית,
3 וכי "לא היה אחראי ודחה את התשלומים בתקווה שיצליח לכסות אותם".
4 עוד פירט החייב כי לאחר שרכש מקצוע כמכונאי רכב, נכנס כשותף למוסך, וזמן
5 קצר לאחר מכן הפכה רעייתו – היא החייבת – לבעלים של המוסך בו עבדו הוא
6 והיא לפרנסתם. החייב מציין שבשנים הראשונות לפעילות המוסך השתכרו הם
7 למחייתם, תוך שהוא אף החל לפרוע חלק מחובות העבר, אולם לאחר שבחודש
8 ספטמבר 2014 הוצא צו סגירה למוסך – שבשל גודלו הקטן לא יכול היה לשמש
9 כמוסך, ועם סגירתו הוטלו עליו ועל החייבת קנסות בגין ניהול העסק ללא
10 רישיון, דבר שגדע את מקור הפרנסה של המשפחה והגדיל את החובות.
11 גם חוג הלקוחות הצטמצם משמעותית לאור ניתוק הטלפון הנייד בשל חובות
12 לחברת הסלולר.
13 חוב נוסף (המהווה כמחצית מקופת הנשייה) נוצר בשנת 2006 בגין אירועים
14 שונים בקשר לדירה אותה שכרו החייבים, ולאחר שניתן פסק דין כנגדם לשלם
15 לבעלת הבית סכום משמעותי. יוער שלא נטען כי המדובר בחוב של דמי שכירות,
16 אלא בחוב אחר.
17 בעלת הבית נקטה כנגד החייב בהליכי הוצאה לפועל, אולם, כפי שנלמד בהמשך
18 הדרך – לא היה בהם כדי לסייע בגבייה.
19
20 5. אם כן, החייבים פנו בראשית שנת 2016 להליכי פשיטת הרגל, וצווי כינוס ניתנו
21 בעניינם.
22
23 6. כנגד החייבים הוגשו תביעות חוב בסכומים של כ- 324,000 ₪ לאיש, וכ-
24 135,000 ₪ לאשה, כאשר יוער שחובותיו של האיש ברובם הם חובות ישנים
25 מאד, בגינם נפתחו תיקי הוצאה לפועל שנשארו פתוחים לאורך השנים, וללא
26 תועלת ותוחלת של ממש.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פש"ר 16-01-16955 פלוני נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'
פש"ר 16-01-16972 אלמונית נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

לפני כבוד השופט עודד מאור

16.6.19

- 1 7. המנהל המיוחד העמיק חקר ובדק את נסיבות ההסתבכות הכלכלית ואת אופן
2 יצירת החובות, ולא מצא שהורטן בחוסר תום-לב.
3
- 4 8. התנהלות בני הזוג בהליך זה ידעה מורדות רבים; החייבת נמנעה מלעבוד
5 תקופה לא קצרה, וגם כאשר עבדה לא מיצתה את יכולת ההשתכרות בפועל;
6 החייבים לא עמדו בתשלומים החודשיים שהושתו עליהם באופן סדיר, לא הגישו
7 דו"חות דו-חודשיים, ובפעמים שעשו כן, היו הם חסרים אסמכתאות רבות.
8
- 9 9. כאן המקום לציין שהמנהל המיוחד עשה כל שיכל כדי לסייע להם לחזור לתלם
10 ולשמור אותם במסגרת ההליך, נהג בחייבים במידת החסד והיה נדיב בכל הנוגע
11 לאורכות החוזרות ונשנות, ולא הכביד ידו, אולם הדבר לא הסתייע, כאשר עדיין
12 נותרו מספר מחדלים בהליך, ועמד הוא לפני בבקשה לסיים את ההליך.
13
- 14 10. מצבם הכלכלי והאישי הקשה והמורכב לא נעלם גם מעיני הכונס הרשמי,
15 שהסכים לתת להם אורכות חסד, כאשר התייצבו הם בבית המשפט, חזרו
16 והתחייבו לחזור למסלול התקין, והכל במטרה שלא יבוטל ההליך.
17
- 18 11. בבית המשפט שטח החייב וסיפר בכנות על מצבם הלא פשוט, על ההתמודדות
19 היומיומית, על המאבק להישרדות, תוך שהוא ציין את עובדת ערעור מערכת
20 היחסים הבינאישית בינו לבין החייבת ושיתף גם במצבו הבריאותי, כאשר הוא
21 מונע מעצמו טיפולים רפואיים מסוימים בשל עלותם הכספית.
22 דבריו של החייב, שבאו מתוך מצוקה, ובמידה מסוימת של שחיקה, נשמעו
23 היטב.
24 החייב לא התחמק מאחריותו לחובותיו, לא ישב בטל, אלא עבד במקומות
25 עבודה שונים, במהלך היום והערב, תוך שהוא נאבק לשמר את התא המשפחתי,
26 ולהצליח לפרנס את משפחתו. התרשמתי מכנות הדברים ואכן, כפי שניתן
27 ללמוד, ניתנו לחייבים שניהם הזדמנויות טוב ושוב.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פש"ר 16-01-16955 פלוני נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'
פש"ר 16-01-16972 אלמונית נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

לפני כבוד השופט עודד מאור

16.6.19

12. בהחלטת יום 30.12.18 נקבע כך: "על פניו היה מקום לבטל את ההליך.
לחייבים ניתנו הזדמנויות חוזרות ונשנות, אולם הם לא הצליחו לעמוד
במחויבויותיהם בהליך, צברו חוב פיגורים ורק בימים אלו העבירו דוחות
חלקיים.
המנהל המיוחד עושה ככל יכולתו לסייע לחייבים, ונדמה לי שהמלצתו נכונה.
שמעתי היום את הדברים שאומר החייב מדם לבו.
אני אכן מתרשם שהחייב מנסה ככל יכולתו לעבוד, להשתכר, להתפרנס, אולם
קשיי החיים חזקים ממנו. הוא נאלץ לעמוד מול ילדיו, נאלץ להתמודד מול
משבר אישי לא פשוט עם אשתו, והחייב מונע מעצמו טיפולים רפואיים כפי
שהוא דיבר עליהם, ואין מקום לחזור על כך.
אינני סבור שעל אף זאת שהתנהלותם של החייבים היא בחוסר תום לב;
לעיתים המציאות הכלכלית חזקה מהם; אין לשכוח שבכל תיק ותיק עומד
לפנינו אדם שהוא עולם שלם ומלא.
יש לתת לחייבים הזדמנות נוספת. יש לאפשר להם לנסות ולהגיע לעבר
ההפטר".
13. במסגרת אותה החלטה גם הפחתתי את צווי התשלומים שהועלו בחודש מאי
2018, והועמדו על סך של 500 ₪ (לשני החייבים גם יחד), והקלה נוספת ניתנה
לחייבים עת נקבע שהתשלומים שישולמו על ידם ייזקפו במסגרת תוכנית
להפטר שמניינה יחל רטרואקטיבית מחודש מאי 2018.
14. בכך לא היה די. לא היה בהקלות אלה כדי לסייע.
מצוקת החייבים נותרה כשהייתה.
15. החייב המשיך ועבד לפרנסתו בשני מקומות עבודה שונים, החייבת מצאה עבודה
קבועה (אמנם חלקית – והובהר לה שעליה להגדיל את היקף משרתה), אולם על

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פש"ר 16-01-16955 פלוני נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'
פש"ר 16-01-16972 אלמונית נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

לפני כבוד השופט עודד מאור

16.6.19

1 אף כל הרצון, לא עמדו החייבים בחובותיהם על פי ההליך, ולא שילמו את
2 התשלומים העתיים שנפסקו.

3

4 16. לשיבה האחרונה בעניינם של החייבים שהתקיימה ביום 12.6.19 התייצבה גם
5 נציגת הנושה בעלת סכום הנשייה הגבוה ביותר (בעלת הבית), וביקשה את ביטול
6 הליכי פשיטת הרגל, בשל המחדלים. לשאלה אם יהיה בביטול כדי לסייע בהליך
7 ההוצאה לפועל כנגדם, השיבה כי, גם לטעמה אין כל סיכויי גבייה עתידיים מאת
8 החייבים, בשל מצבם.

9

10 17. שוב ביקש החייב את רשות הדיבור: "עמדתי בבית המשפט לפני חצי שנה,

11 הסברתי שאינני רוצה לנצל לרעה את ההליך... עברתי הרבה בחיים, ולא
12 ביקשתי זכויות מהמדינה.. עברתי תאונות דרכים ולא תבעתי את הביטוח. אני
13 בקשיי חיים מאד קשים. עד לא מזמן פרנסתי היתה תלויה באחרים, כמו מנהל
14 מוסך, [שאצלו עבדתי] ושהחליט לסגור את המוסך, וכתוצאה מכך לא נותר לי
15 כסף לאוכל, יצאתי, ואני עובד היום כשליח, מרוויח משכורת קבועה ואני מאלף
16 כלבים בלילה.

17 [אני] מנסה מאד לעמוד בהליך. יש לי דוחות יש לי את הקבלות, אך אין לי זמן
18 להגיש.

19 לבת שלי יש יום הולדת, ואינני יכול לקנות לה מתנה...
20 קשה לי מאד, אשתי עבדה במשק בית ועכשיו היא עובדת עם קשישים שיהיה
21 תלוש ועבודה מסודרת. עכשיו אנחנו עושים סדר בדברים... אינני עושה צחוק
22 מאף אחד. לקחתי את עצמי בידיים, שתהיה לי משכורת קבועה, אבקשה
23 להמשיך איתי בהליך.. אני משתדל לקחת את עצמי בידיים. אין לי זמן להגיש
24 דו"חות אני עובד מהבוקר עד הערב".

25

26 כך החייב. בלא מסיכות ובלא העמדות פנים.

27

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פש"ר 16-01-16955 פלוני נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'
פש"ר 16-01-16972 אלמונית נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

לפני כבוד השופט עודד מאור

16.6.19

1 18. אל מול טענות החייבים ניצבו עמדת הנושה, עמדת המנהל המיוחד שיש לסיים
2 את ההליכים בין בביטולם ובין בדרך אחרת, ולעמדתו הצטרפת באת כוח הכונס
3 הרשמי.

4
5

דיון

7 19. אם כן, הגיעה העת לסיים את ההליכים, ולקבוע את גורלם.
8 האם יש לבטלם – בין לאלתר ובין בתנאים או האם פנינו דווקא לעבר הפטר. על
9 כך נדרש אני לענות עתה.

10

11 20. התוצאה המיוחלת מבחינתו של חייב הפונה להליך של פשיטת רגל, הוא בקבלת
12 הפטר מחובותיו.

13 זו אחת ממטרות הליך פשיטת הרגל, שנועדה לסייע לאותו חייב תם-לב שאיתרע
14 מזלו ושלא יכול לשלם את חובותיו, ולאפשר לו לפתוח דף חדש בחייו על-ידי
15 קבלת הפטר מן החובות (ראו: ע"א 6416/01 בנבנישתי נ' כונס הנכסים
16 הרשמי, פ"ד נז (4) 197 (2003).

17 מובן שניצול ההליך לרעה, יגרור את ביטולו (ראו למשל, סעיפים 18ה (א)(2), 63
18 (ב)(1), וסעיף 55 לפקודת פשיטת הרגל).

19

20 21. הדרישות מחייב תם-לב הפונה להליכי פשיטת רגל אינן רבות; בית המשפט קרא

21 להן בעבר "דרישות צנועות ביותר" (ראו: פש"ר 977/04 ג'נט שריקי נ' כונס
22 הנכסים הרשמי, ניתן ביום 21.11.10, פורסם באתרים משפטיים).

23 במסגרת ההליך, לא נדרשות מהחייב אלא שלוש אלה:
24 האחת, לשלם תשלום חודשי, (שלמען האמת יש לציין, פעמים רבות הוא נמוך
25 מאוד ולא משקף אפילו את מצבו של החייב);

26 השנייה, להגיש דו"ח כספי על הוצאותיו והכנסותיו פעם בחודשיים;
27 והשלישית, לשתף פעולה עם בעל התפקיד.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פש"ר 16-01-16955 פלוני נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'
פש"ר 16-01-16972 אלמונית נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

לפני כבוד השופט עודד מאור

16.6.19

1

2 אם אלה הן הדרישות, הרי אי עמידה בתנאים בסיסיים אלה של ההליך – בלא
3 שתובא סיבה מוצדקת וטעם משכנע מדוע לא בוצעו, מהווה חוסר תום-לב
4 וניצול לרעה של ההליך, ויש להורות על ביטולו.

5

6 22. והנה, במקרה זה החייב הסביר מדוע הדוחות לא הוגשו, או ליתר דיוק מדוע
7 הוגשו באופן חלקי, ולא התרשמתי כי החייב נמנע מהגשתם או מלצרף את מלוא
8 האסמכתאות להוצאות וההכנסות על מנת להימנע מחשיפתם.

9

10 23. באשר לתשלומים החודשיים או אי תשלומם ליתר דיוק: מצבם של החייבים
11 ידוע. ואם אמרתי בהערת אגב לעיל כי לא מעטים הם המקרים בהם צו
12 התשלומים שנקבע הוא נמוך מאד, אני סבור שהעלאת הסכום החודשי של
13 1,000 ₪ לא שיקפה את מצבם של החייבים, ויש לראות בדברי החייב בקשה
14 להחזיר את הצו ולהעמידו על הסכום של 500 ₪ (לשניהם גם יחד), עתירה
15 מוצדקת ונכונה שאני מקבלה, כך שלמעשה – מראשית דרכם ועד חודש מאי
16 2019, היה על החייבים לשלם תשלומים עתיים לתקופה של 39 חודשים, כך
17 שהקופה (המשותפת) אמורה היתה לעמוד על הסך של 19,500 ₪.
18 בפועל בקופה (המשותפת) הצטבר סכום כולל של 16,500 ₪, וסכום הפיגורים של
19 שני החייבים גם יחד עומד על סך 3,000 ₪ בלבד.

20

21 24. לא התרשמתי כי החייבים לא שילמו את התשלומים בשל כוונה להתחמק מהם,
22 אלא מחסרון כיס. אמנם, היה עליהם להגיש בקשה להפחית את התשלום
23 שהוגדל בזמן אמת, ועל שלא עשו זאת יש להצר, אולם במקומותינו נהוג גם
24 לקבל, במקרים המתאימים, בקשות רטרואקטיביות להפחתת התשלום. לא
25 מצאתי טעם שלא לעשות כך במקרה זה.

26

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פש"ר 16-01-16955 פלוני נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'
פש"ר 16-01-16972 אלמונית נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

לפני כבוד השופט עודד מאור

16.6.19

1 25. אם כן - לא התרשמתי כי ההתנהלות היתה חסרת תום-לב, או כזו שתצדיק
2 קביעה כי ניצלו את ההליכים לרעה. כך כתבתי בהחלטה מיום 30.12.18, וכך אני
3 חוזר על הדברים היום; יש לקבל את הסברו של החייב לאי התשלום, כפשוטו.
4 לכל היותר, ניתן יהיה להורות להם להשלים את האסמכתאות לדוחות החסרים
5 ולשלם את חוב הפיגורים, במטרה להגיע אל עבר ההפטר המיוחל.

6

7 26. חוב הפיגורים, הוא כאמור לעיל, בסך של 1,500 ₪ לכל אחד מהחייבים. אין
8 לבטל את ההליך בשל סכום זה. החייבים שוהים בהליך מזה שלוש שנים וחצי.
9 החובות חלקם ישנים מאוד. לא יהיה זה סביר, לטעמי, לבטל את ההליך בגין
10 חוב פיגורים של 3,000 ₪, ואני בדעה שיש לשקול, בנסיבותיהם דווקא מתן
11 הפטר לאלתר.

12

13

הפטר לאלתר

14 27. הפטר לאלתר יינתן כאמור בסעיף 18 לפקודת פשיטת הרגל בו נקבע כי: "(א)
15 בית המשפט יחליט, בתום הדין בבקשת פשיטת הרגל ולאחר שהוגשה לו
16 חוות דעת הכונס הרשמי, אחת מאלה:

17

(1) ...

18

(2) ...

19

(3) לקבוע, בכפוף להוראות סעיף 63, כי מייד לאחר הכרזת

20

החייב כפושט רגל יינתן לו הפטר לאלתר, מהטעם שאין

21

בניהול הליכי פשיטת הרגל כדי להביא תועלת לנושים

22

"...

23

24 28. ראוי לציין שהתיקון לפקודת פשיטת הרגל שעניינו הפטר לאלתר נוסף לפקודה
25 בשנת 1996 במסגרת חוק לתיקון פקודת פשיטת הרגל (מס' 3), ומטרתו הייתה
26 לחזק את אינטרס החייב לפתוח דף חדש בחייו (ראו: בר"ע 2282/03 גרינברג נ'
27 כונס הנכסים הרשמי, פ"ד נח(2) 810, 814).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פש"ר 16-01-16955 פלוני נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'
פש"ר 16-01-16972 אלמונית נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

לפני כבוד השופט עודד מאור

16.6.19

1 29. הטעם המרכזי המונח בלשון פקודת פשיטת הרגל ביחס להפטר לאלתר הוא
2 העדר תועלת לנושים.

3 מושג זה של העדר תועלת לנושים נבחן לאור הטעמים הכלליים בגינם יש
4 להיעתר לבקשת הפטר; טעמים אלו כוללים שיקולים של נסיבות אישיות של
5 החייב, העדר נכסים מהם ניתן להיפרע, יכולת השתכרות צנועה שאין בהמשך
6 ההליך כדי להביא תועלת לנושים. טעמים נוספים שיש לשקול הם עמדת
7 הנושים, בעל התפקיד והכונס הרשמי, וכמובן נבחן תום-לב החייב במסגרת
8 ההליך, שהוא תנאי בלעדיו אין למתן צו ההפטר.

9

10 30. מעניין בהקשר זה להפנות לחוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח – 2018

11 ("חוק חדלות פירעון") שייכנס לתוקפו בעוד כשלושה חודשים, הקובע בסעיף
12 167 בו, כי הפטר לאלתר יינתן לחייב מקום שכושר ההשתכרות שלו לא עולה על
13 דמי המחיה (אלא אם נפל פגם ערכי בהתנהגותו).

14 היינו – המבחן אותו קובע המחוקק בחוק חדלות פירעון החדש, הוא מבחן טכני
15 בלבד, על פי פרמטרים שיוגדרו וייקבעו בכללים (שטרם נקבעו). כבר הובעה
16 בספרות ביקורת על סעיף זה, לפיה לא ניתן להידרש לשאלה של הפטר לאלתר
17 ללא בחינה מהותית של נסיבותיו האישיות של החייב לאחר בדיקה וחקירה
18 מעמיקה של הנאמן (ראו: **מאור ודגני, הפטר**, הוצאת השדה המשפטי, 2019,
19 כרך א, עמוד 371-367), ומצאתי לחזור עליה גם כעת.

20 לטעמי מבחן טכני – לצורך הפטר לאלתר – אינו ראוי, ואין להדרש בו לשיקולים
21 טכניים, על פי פרמטרים סטטיסטיים או כאלו שנקבעו בכללים, אלא יש לבחון
22 ולשקול כל מקרה לפי סיבותיו ונסיבותיו.

23 מכל מקום מאחר ואין הדבר נדרש לעניינו, אינני רואה לטעת מסמרות בסוגיית
24 פרשנות סעיף 167 לחוק חדלות פירעון, ולבטח עוד יתבררו הדברים כדבעי בבא
25 העת, ודי לי לעת הזו, בדברים אלו.

26

27

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פש"ר 16-01-16955 פלוני נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'
פש"ר 16-01-16972 אלמונית נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

לפני כבוד השופט עודד מאור

16.6.19

1 31. ובחזרה לעניינינו ולדין החל עליו –

2 האם המקרה שלפנינו נופל בגדרם של התנאים למתן הפטר לאלתר.

3 המנהל המיוחד מיצה את כל הבדיקות והבחינות ולא איתר כל נכסים של

4 החייבים מהם ניתן להיפטר. כל שנותר הוא כושר השתכרותם.

5 ככל שהבנתי את עמדת המנהל המיוחד והכונס הרשמי, הרי יש להסתפק

6 בתשלומים ששולמו, לרבות תשלום חוב הפיגורים ולסיים ההליך במתן הפטר,

7 מה שאין משמעות הדבר הפטר לאלתר, אלא מותנה בתשלום חוב הפיגורים.

8

9 אם אבחר לילך בדרך זו, הרי מעבר לכך שהסכום של 1,500 ₪ בכל אחד

10 מהתיקים לא יסייע לנושים, כאשר ממילא יעבור כל כולו לטובת הוצאות

11 ההליך, הרי – לאור נסיון העבר - אנו עלולים למצוא עצמנו נדרשים פעם נוספת

12 בבקשת החייבים לקצוב מחדש את המועד לתשלום הסכום, תוך שהם

13 ממשיכים להשאר תחת חסות ההליך בלא תוחלת.

14

15 32. ואם אמרתי שהסכום יילך לטובת הוצאות ההליכים בלבד, אזי יש להעיר שלא

16 פעם בעלי התפקיד אינם זוכים לפיצוי מלא (וראו) על מאמציהם והוצאותיהם,

17 ואם הדבר נכון בכלל, יפה וטוב הוא במקרה בו עסיקנו, ואין הדבר קל בעיני,

18 ולעניין זה ליתן משקל בעת קבלת החלטה בשאלה העברת כספים שאינם אך

19 לטובת ההוצאות.

20

21 **הפטר – פתיחת דף חדש**

22 33. נדמה לי, שהגיעה העת לאפשר לחייבים לפתוח דף חדש. התחלה חדשה.

23 חלק מהחובות רודפים אותם כבר משנות ה-90 של המאה העשרים, בלא שניתן

24 לגבות אותם, בלא שהנושים גבו אותם.

25

26 החייבים אינם מתחמקים. החייבים מתמודדים עם קשיי היומיום. החייבים

27 חיים חיי צניעות, והתרשמתי שהם נאנקים תחת הנטל הכלכלי, מה שמשפיע גם

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פש"ר 16-01-16955 פלוני נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'
פש"ר 16-01-16972 אלמונית נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

לפני כבוד השופט עודד מאור

16.6.19

1 על מצבו הרפואי של החייב, אותו הוא מזניח, והמצב הכלכלי גם משליך על
2 מערכת היחסים בין החייבים לבין עצמם. חזרתי ובקשתי את הכנסות החייב
3 וההוצאות – הם חיים חיי צניעות לא מעבר להם.

4

5 מצבם הכלכלי של החייבים לא פוסח על חוסר יכולתם לספק – ולו במעט - את
6 מה שמבקש הורה לתת לילדו, וכפי שאמר החייב, אין הם יכולים אף לקנות
7 לבתם הקטנה מתנה ליום ההולדת.

8

9 34. אם כן, אותה "התחלה חדשה", אותו "דף חדש" לו יזכו החייבים, אינו אלא

10 חזרה והמשך של עמל היום, המשכם של אותם קשיים כלכליים ואותם מאבקים
11 יומיומיים של הישרדות כלכלית.

12 אין משמעות להתחלה החדשה כי לפתע ירווח להם.

13 על פניו, ובהתאם לנתונים שעומדים לפני, נדמה שהחייבים לא יזכו לפתע לדירוג
14 אשראי גבוה (בהתאם להוראות חוק נתוני אשראי, תשע"ו – 2016), או יהפכו
15 ללקוחות מועדפים של בנקים ומוסדות פיננסיים.

16

17 הפטר, איננו מילת קסמים שבעקבותיו נפתח וילון לעבר אופק ורוד וקסום של
18 "יום חדש", ואין לקבל תפיסה לפיה, ככלל, חובות נוצרו כתוצאה מ"תאונה
19 כלכלית", תפיסה שבאה לידי ביטוי בהצעת חוק חדלות הפירעון על מנת להצדיק
20 את המטרה העצמאית של התכלית השיקומית ביסוד החוק החדש (ראו סעיף 1
21 (1) לחוק חדלות פירעון).

22 יש מקרים לא מעטים, והמקרה שלפני הוא אחד מהם, עת החובות נוצרו אלא
23 בשל קשיי היומיום, ולא בשל "תאונות כלכליות".

24

25 35. זאת ועוד; חוק חדלות פירעון שם לו גם כמטרה "לקדם את שילובו מחדש של

26 היחיד במרקם החיים הכלכליים" (סעיף 1 (3) לחוק), המניח הנחה סמויה (או

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פש"ר 16-01-16955 פלוני נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'
פש"ר 16-01-16972 אלמונית נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

לפני כבוד השופט עודד מאור

16.6.19

1 גלויה) כי חדל-הפירעון נמצא מחוץ למרקם החיים הכלכליים של החברה, או
2 למצער בשוליהם.

3 אינני סבור שהחייבים שעומדים לפני מצויים מחוץ לגדר; הם אותם אנשים
4 שאיתרע מזלם ושאינם יכולים לשלם את החובות. הא ותו לא.
5 אי יכולתם לשלם את החובות אינה בשל התנהלות כלכלית לא נכונה, והיא
6 לבטח אינה נובעת כתוצאה מ"תאונה כלכלית".

7 אל לנו לראותם כמי שעומדים מחוץ למרקם החיים הכלכליים. נדמה לי, שהם
8 אינם זקוקים להכשרה להתנהלות כלכלית נכונה, כפי שמציע חוק חדלות פירעון
9 החדש כאחד התנאים להפטרו של אדם מחובות עבר.

10

11 העדר יכולתם לשלם את החובות היא בשל מצוקת היום יום; היא בשל המאבק
12 התמידי לשרוד, תוך שהם עובדים, משתכרים בנסיון לפרנס בכבוד את עצמם
13 ואת המשפחה, אולם – למרבה הצער - איך בכך די, כאשר הסכום הנדרש
14 למחייה עבורם ועבור ילדיהם הקטינים, עולה על כושר השתכרותם, ובשל כך
15 הם נקלעים לחובות.

16

17 חיים המתאפיינים במאבק תמידי לתנאי מחיה בסיסיים עומדים בסתירה
18 מוחלטת לרעיון של כבוד האדם. כך אמר כבוד השופט א' לוי ב- בג"ץ 366/03
19 עמותת מחוייבות לשלום ולצדק חברתי נ' שר האוצר, פ"ד ס (3) 424, אל דברים
20 אלה, מצטרף אני, העני ממעש, פעם נוספת גם כאן.

21

22 ההפטר לא פותר את המצוקה, אלא פוטר מהחובות.

23

24 36. בדבריו בבית המשפט, תוך שהוא שוטח את קשיי היומיום והמצוקה הכלכלית
25 עמה הוא מתמודד, שיתף החייב את בית המשפט, ואני מהין לומר, שלא בכוונת
26 מכוון על מנת להעצים את הדברים, אלא דווקא בלא משים ומתוך רצון להעמיד

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פש"ר 16-01-16955 פלוני נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'
פש"ר 16-01-16972 אלמונית נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

לפני כבוד השופט עודד מאור

16.6.19

1 את המצוקה הכלכלית על דיוקה, אמר בין היתר שלא יכול לרכוש מתנת יום
2 הולדת לבתו הקטנה, וזאת בשל חסרון כיס.

3

4 על הזכות לקיום לכבוד, ועל זכותם של קטינים לקיום בכבוד נדרשתי במסגרת
5 החלטה שנתתי זה מכבר בתיק פש"ר (ת"א) 15-09-29876 כהן נ' כונס הנכסים

6 הרשמי, ניתן ביום 11.1.18 (פורסם באתרים משפטיים), שם ציינתי

7 ש"לשיטתי, גבולותיה של זכותו של הילד לקיום אנושי בכבוד הם רחבים

8 וגדולים מאלו של החייב עצמו לזכותו לקיום בכבוד. אם אנו מקפידים כי חייב

9 יוכל להשתקם, יוכל לפתוח פרק חדש וייצא להתחלה חדשה, כשהוא לא יהיה

10 עוד לנטל על החברה כולה, הרי שומה עלינו להעמיד את הילד על הקרקע בה

11 יצמח ויגדל לבוגר יצרני החי חיי שוויון. הימצאותו של אחד מהוריו של הילד

12 או שניהם יחדיו בהליך של פשיטת רגל משפיעה על רמת החיים של המשפחה

13 כולה, ובכלל זאת הילדים, ויש לטעמי להקפיד שלא נמצא פוגעים בכבודם של

14 האנשים-הקטנים בגילם. כל 'חטאו' של הילד הוא שנולד למשפחה במצוקה,

15 למשפחה שעושה להחזיר את חובותיה. יש להקפיד שלא תפגע זכותו של הילד

16 מעבר לנדרש, שהרי פגיעה שכזו עלולה לגרור חוסר צדק".

17

18 הערת אזהרה

19 37. התחייבות שופט בהצהרת האמונים על פי סעיף 6 לחוק יסוד: השפיטה, היא

20 שלא להכיר פנים.

21 בספר שמות, כג, ג, נאמר "וְדַל לֹא תִהְיֶה דָר בְּרִיבוֹ";

22 בספר ויקרא יט, טו צווינו: "לֹא תִשָּׂא פָּנֵי דָל".

23 משמעות הדברים הם שאין להטות הדין כלפי הרש, או להעדיפו בשל מצבו

24 הכלכלי, ושומה עלי לבחון שאינני פוגע בנושים בשל מידת הרחמים.

25 האם ההבנה והאמפתיה שאני חש כלפי החייבים יש בה – חלילה - כדי להטות

26 את הדין. האם אין אני מבקש לנהוג בהם לפני משורת הדין. זו אזהרה אותה

27 אני מבקש להזהיר עצמי טרם הכרעה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פש"ר 16-01-16955 פלוני נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'
פש"ר 16-01-16972 אלמונית נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

לפני כבוד השופט עודד מאור

16.6.19

1

2 תובנה ערכית-משפטית לשאלה זו שיש בה כדי לסייע בידי, מצאתי בהקשר זה
3 בדבריו של הראי"ה קוק, באיגרת (ספר הזיכרון לאברהם שפילמן (תשל"ט), 67):
4 "ומדת הרחמים היא משמשת ביחוד אצל קובעי החוקים ומתקני תקנות
5 לדורות... אפילו בשופטים פרטיים, גם כן אין זה כלל גמור... וגם עיקר של
6 לפני משורת הדין גם הוא נכנס בכלל הדין לפעמים, ולא חרבה ירושלים אלא
7 שהעמידו דיניהם על דין תורה, ולא עשו לפני משורת הדין' ומכל זה מוכרחים
8 לומר שהכתוב, שאומר 'ודל לא תהדר בריבו', הוא נאמר דווקא בזמן שהדין
9 אינו מתחשב כלל עם שורת הדין, אלא שהוא פוסק את המשפט רק מפני מדת
10 הרחמים על הדל, אבל בזמן שיש משקל לזה גם כן מצד צורת המשפט ויסודי
11 הדין, יש רשות לדין לפעמים לצרף לזה גם מדת הרחמים והחמלה על
12 האומללים והעובדים הנדכאים".

13

14 38. אם כן, הדין מאפשר לי ליתן לחייבים – בנסיבותיהם האישיות והחריגות כפי
15 שפורטו לעיל – הפטר לאלתר.
16 ואם על טעמים אלה שבדין המצדיקים מתן הפטר כבר עתה, אצרף גם טעמים
17 של חסד – הרי את המלאכה השלמתי.

18

19 בעניין אחר, ובהקשר אחר, כתבה כבוד השופטת (כתוארה אז) א' חיות: "לא
20 תמיד אנו כשופטים יכולים להוליך את תוצאת ההתדיינות למקום אליו יוצא
21 לבנו כבני אנוש" (ראו: בע"מ 7141/15 פלונית נ' פלונית, ניתן ביום 22.12.16,
22 פורסם באתרים משפטיים), והנה בנדון דידן, הוראות פקודת פשיטת הרגל
23 מאפשרות לי להורות כי בנסיבות חריגות אלה ולאור העדר תועלת לנושים, בשל
24 מצבם של החייבים ובנסיבותיהם להורות על הפטרם של החייבים מחובותיהם,
25 כפי שלטעמי שצודק לעשות במקרה זה.

26

27 39. ומה בדבר חוב הפיגורים בסך של 1,500 ₪ לכל אחד מהחייבים.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פש"ר 16-01-16955 פלוני נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'
פש"ר 16-01-16972 אלמונית נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

לפני כבוד השופט עודד מאור

16.6.19

1 כאמור, כל הסכום אמור להיות מועבר על חשבון ההוצאות, כאשר חלקו גם
2 יועבר למנהל המיוחד, שבהחלט הוא זכאי וראוי לשכר.
3 עם זאת, ובשים לב לעמדתו של המנהל המיוחד, ובשל מצבם של החייבים, אני
4 מוצא לפטור את החייבים מהעברת הסכומים לקופה.

5

6 אם נדיבות זו של המנהל המיוחד כי תחת העברת הסכום לקופה שימש כשכר
7 בעין, יוציאו סכום צנוע עבור מתנת יום הולדת לבתם הקטנה – זה יהיה שכרו.

8

9

סיכומם של דברים

10 40. המדובר בנסיבות אישיות מורכבות, שיש לתת עליהן את הדעת. כפי שצינתי –
11 כל חייב הוא עולם בפני עצמו ועלינו להתאים את הדין לנסיבות, ואין לגזור
12 גזירה שווה מתיקים או מקרים אחרים.
13 סכום הפיגורים הופחת כאמור, ובנסיבות העניין פטורים החייבים מתשלומם.

14

15 החייבים מוכרזים כפושטי רגל, והמנהל המיוחד ימונה כנאמן על נכסיהם.
16 ניתן לחייבים הפטר מחובותיהם שקדמו למתן צווי הכינוס, וכל ההגבלות
17 שהוטלו עליהם תבוטלנה.

18

19 המזכירות תעביר פסק הדין לצדדים.

20

21 ניתן היום, י"ג סיוון תשע"ט, 16 יוני 2019, בהעדר הצדדים.

22

23

עודד מאור, שופט

24

25

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פש"ר 16955-01-16 פלוני נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'
פש"ר 16972-01-16 אלמונית נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

לפני כבוד השופט עודד מאור

16.6.19

1

2